

Havs- och vattenmyndigheten
havochvatten@havochvatten.se

Öster Malma 2018-05-04

Remiss 3076-17: Samråd om inledande bedömning 2018.

Svenska Jägareförbundet (SJF) har beretts tillfälle att besvara remissen "Samråd om inledande bedömning 2018" från Havs och Vattenmyndigheten. SJF har i detta remissvar valt att fokusera på de delar av materialet som berör sälar.

Inledning.

Inledningsvis ser SJF det som förvånande att Havs och vattenmyndigheten remitterar ett dokument som är så ofullständigt som detta. Det bör inte åligga remissinstanser att behöva påtala motsägelser eller att redigera det utsända materialet.

Innan vi går in på remissvaret vill SJF göra en kort jämförelse mellan våra land- och havslevande stora rovdjur. En stor och viktig likhet mellan dessa två grupper är att några årtionden bakåt i tiden stod de nära utrotning, medan de idag finns i livskraftiga bestånd. När det gäller förvaltningen av dessa, finns däremot inga likheter. De landlevande stora rovdjuren förvaltas med målsättningen att de ska finnas i livskraftiga bestånd i en miljö som även ska kunna brukas av människan. När det däremot gäller de havslevande stora rovdjuren är målsättningen att de ska skyddas fram tills att de når havets bärförmåga, detta utan att hänsyn tas till övriga däggdjurs- och fiskpopulationer eller det mänskliga brukande av havet. Ur ett modernt viltförvaltningsperspektiv är detta unikt och svårförståeligt.

Indikatorer och val av gränsvärden för gynnsam miljöstatus.

God kunskap om stammarnas storlek och tillväxt, späcktjocklek, reproduktion och utbredning är av största värde för att kunna följa sälpopulationernas utveckling. Däremot ställer sig SJF frågande till de stundtals höga gränsvärden som satts upp för att en population ska anses ha god miljöstatus. SJF kan inte heller se vilket vetenskapligt underlag som ligger till grund för kriterierna. Tar man vikaresäl som ett exempel, krävs för att uppnå god miljöstatus att;

- Stammens storlek överstiger 10 000 djur och tillväxt trenden är ≥ 7 % per år.
(Aktuellt läge: Stammen överstiger 10 000 djur men tillväxer endast med 6,2 % per år)
- Späcktjocklek i medeltal ej under 40 mm på jagade sälar, 1 – 3 år gamla.
(Aktuellt läge: Oklart, för få data)
- ≥ 90 % av könsmogna honor ska vara dräktiga.
(Aktuellt läge: Oklart, för få data)
- Utbredningsområdet motsvarar utbredningsområdet år 1900.
(Aktuellt läge: Uppfyller inte kravet)

Sammantaget innebär detta att vikaren inte anses ha uppnått god miljöstatus. Med oförändrade krav är det, enligt SJFs mening, inte heller troligt att vikaren inom en överskådlig framtid kommer att kunna uppnå god miljöstatus. SJF grundar denna uppfattning på det faktum att en låg och/eller minskande reproduktion och späcktjocklek i en sälpopulation ofta är ett tecken på födobrist. Om så är fallet för vikaren, skulle det medföra att situationen ytterligare skulle förvärras med nuvarande tillväxttakt. Till detta bör man beakta de förändringar i klimatet vi kunnat se under de senaste årtiondena och den effekt detta har haft på isläggningen i Bottenhavet och egentliga Östersjön. Utifrån detta, tyder det på att vi under de närmsta årtiondena inte kommer att ha en issituation likvärdig med vad som var rådande under det tidiga 1900-talet och därmed kommer inte heller vikarens utbredningsområde att kunna öka upp till vad kravet anger.

Historisk populationsstorlek.

I dokumentet anges att våra sälpopulationer i början av 1900-talet ska ha utgjorts av cirka 80 000 gråsälar och 180 000 vikare i Östersjön samt 5 000 knobbsälar i Kalmarsund och 17 000 i Kattegatt och Skagerack. Enligt SJFs mening är detta uppgifter som bör behandlas med försiktighet, dels på beroende av den stora osäkerheten i de beräkningar som ligger till grund för uppskattningen och dels för att den situation som rådde i Östersjön vid 1900-talets början var väsentligt annorlunda mot vad som råder idag.

Inventering av säl.

Vid all förvaltning av vilt är det värdefullt att ha en god uppfattning om populationens storlek och utbredning samt födotillgången. För att tillgodose detta nyttjas olika former av inventeringar. Vid tolkningen av resultat från inventeringar är det alltid viktigt att man är medveten om att det finns felkällor och vid inventering av säl torde felkällorna vara fler än vid de flesta inventeringsformerna. SJF ser det därför som anmärkningsvärt att de sälinventeringar som används idag inte är kvalitetssäkrade. De felkällor som SJF framför allt kan se är;

- Hur stor del av sälpopulationen ligger uppe och kan observeras? Detta påverkas av faktorer såsom; tidpunkt på året, väderförhållanden, störning av mänsklig aktivitet.
- Hur stor andel av de sälar som ligger uppe observeras vid inventeringen? Detta påverkas av inventerarens skicklighet, väderförhållanden, hur skygga är djuren? (går de i vattnet när de hör planet?), fysiska hinder som försvårar (exempelvis vikare som ligger dolda i packisområden) samt om alla områden där sälar ligger upp inventeras?

Så vitt SJF kan se, är den enda faktor som man försöker korrigera för är att man väljer en inventeringstidpunkt när största möjliga del av populationen tillbringar mer tid än vanligt uppe ur vattnet, övriga faktorer verkar man nonchalera. Enligt SJFs mening kan de sälinventeringar som bedrivs idag möjligen användas för att, med ett flytande tre eller fem årsmedeltal, påvisa utvecklingstrender, men inte för att beräkna populationernas faktiska storlek.

Sammanfattning.

SJFs yttrande kan sammanfattas enligt nedan;

1/ De i dokumentet presenterade indikatorerna för säl kan inte användas eftersom att de är motstridiga.

2/ Det saknas anledning att i detta sammanhang redovisa sälpopulationernas bedömda storlek år 1900 dels på grund av den mycket stora osäkerheten i beräkningarna och dels på grund av att förhållandena i Östersjön idag är väsentligt annorlunda.

3/ Sälinventeringsverksamheten måste kvalitetssäkras. De många och till omfattning okända felkällorna gör att tidigare utförda inventeringar inte kan ligga till underlag för beräkningar av populationernas totala storlek. Materialet kan däremot användas för att med flytande årsmedeltal följa utvecklingstrender.

FÖR SVENSKA JÄGAREFÖRBUNDET

BO SKÖLD
Bo Sköld
Generalsekreterare

HANS GEIBRINK
Hans Geibrink
Jaktvårdskonsulent

